

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

9 юли 1987 година *

„Данъчно облагане на виното и бирата”

По дело 356/85

Комисия на Европейските общности, за която се явява нейният главен правен съветник г-н Henri Étienne, в качеството на представител, със съдебен адрес в кантората на г-н G. Kremlis, член на правната служба на Комисията, сграда Jean Monnet, Kirchberg, Люксембург,

ищец,

подпомагана от

Френската република, за която се явява г-н Gilbert Guillaume, в качеството на представител, със съдебен адрес в посолството на Франция, 9 Boulevard Prince-Henri, Люксембург,

встъпила страна,

срещу

Кралство Белгия, за което се явява Министърът на външните работи, (с представител: г-н Robert Hoebaer, директор в Министерството на външните работи, външната търговия и сътрудничеството с развиващите се страни, подпомаган от г-н Jacques Delbeke, съветник в Министерството на финансите), със съдебен адрес в посолството на Белгия, 4 Rue Des Girondins, Люксембург,

ответник

с предмет иск за установяване, че Кралство Белгия не е изпълнило задълженията си по силата на член 95 от Договора за ЕИО, като е приложило по-висока ставка на данъка върху добавената стойност към вино от прясно грозде, вносни продукти, отколкото към бирата, която е местно производство,

СЪДЪТ,

в състав: г-н Mackenzie Stuart, председател, г-н T. F. O'Higgins и г-н F. Schockweiler председатели на състав, г-н G. Bosco, г-н O. Due, г-н U. Everling, г-н K. Bahlmann, г-н R. Joliet и г-н J. C. Moitinho de Almeida, съдии,

генерален адвокат: г-н J. L. da Cruz Vilaça,

секретар: г-жа В. Pastor, администратор,

* Език на производството: френски.

предвид доклада от съдебното заседание и вследствие устната фаза на производството от 17 декември 1986 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено на съдебното заседание от 26 февруари 1987 г.,

постанови настоящото:

Решение

1. С искова молба, подадена в секретариата на Съда на 19 ноември 1985 г., Комисията на Европейските общности е завела иск пред Съда на Европейските общности по силата на член 169 от Договора за ЕИО за установяване, че като е приложило по-висока ставка на данъка върху добавената стойност към вино от прясно грозде, вносни продукти, отколкото към бирата, която е местно производство, Кралство Белгия не е изпълнило задълженията си по силата на член 95 от Договора за ЕИО.

2. С Определение от 29 април 1986 г., на Френската република е било разрешено да встъпи в подкрепа на заключенията на Комисията.

3. От представените пред Съда документи е видно, че според белгийското законодателство в сила от 1 януари 1983 г., доставката на някои напитки, предназначени за местно потребление и, по-специално, виното от прясно грозде, се облага със ставка на ДДС от 25 %. В сравнение с това, ставката на ДДС, приложима към доставките на бира, предназначена за местно потребление, е 19 %. Тъй като Кралство Белгия не произвежда вино, но произвежда значително количество бира, видно е, че по-голяма данъчна тежест се налага на стока, чието вътрешно търсене се задоволява почти изцяло от внос, докато стоката, която се произвежда в значителни количества в Белгия очевидно понася най-малката данъчна такса.

4. Направено е позоваване на доклада от съдебното заседание относно подробности на въпросното белгийско законодателство, на хода на производството и на становищата и аргументите на страните, които се споменават отгук нататък, доколкото това е необходимо за мотивите на Съда.

5. Тъй като искът на Комисията се основава на становището, че виното и бирата да конкурентни продукти по смисъла на член 95, параграф 2 от Договора, който се отнася до вътрешни облагания с протекционистичен характер, първо трябва да бъде разгледан обхватът на тази разпоредба.

6. Съгласно постоянната съдебна практика на Съда, целта на член 95 като цяло е да се осигури свободното движение на стоки между държавите-членки при нормални условия на конкуренцията чрез премахване на всички форми на защита, които биха могли да се появят в резултат на прилагане на дискриминационно вътрешно облагане по отношение на стоки от другите държави-членки, и да гарантира абсолютната неутралност на вътрешното данъчно облагане по отношение на конкуренцията между местните и вносните продукти.

7. При тези предпоставки, член 95, алинея 2 по-специално е насочен към предотвратяване на всяка форма на непряк фискален протекционизъм по отношение на

вносните продукти, които макар и да не са подобни по смисъла на член 95, алинея 2 независимо от това са в конкурентни отношения с някои от тях, дори това да са частични, непреки или потенциални.

8. Страните застават на различни становища по отношение на прилагането на тези критерии към въпросното белгийско законодателство. Различието в техните становища се отнася, от една страна, до обхвата на конкурентните отношения между виното и бирата и, от друга страна, до въпроса дали въпросните данъчни разпоредби имат или не протекционистичен характер.

Относно конкурентните отношения между виното и бирата

9. По отношение на конкурентните отношения между виното и бирата, Комисията поддържа тезата, че всички вина от прясно грозде трябва да бъдат разглеждани като конкурентни на бирата по смисъла на член 95, алинея 2 от Договора. От друга страна, белгийското правителство твърди, че с оглед на широкия спектър на качествата и цените на вината, единствено леките евтини вина са в конкурентна връзка с бирата.

10. В тази връзка, следва да се отбележи, че в своите Решения от 27 февруари 1980 г. и 12 юли 1983 г. (по дело Комисия/Обединеното кралство, 170/78 г., Recueil 1980 г., стр. 417 и Recueil 1983 г., стр. 2265) Съдът постанови, че виното и бирата могат до известна степен да задоволяват идентични потребности, така че трябва да се признае, че е налице известна заменяемост между тях. С тези решения Съдът ясно е заявил, че с оглед на съществените разлики в качествата, а в резултат на това – на цените на вината, определящата конкурентна връзка между бирата, популярна и широко потребявана напитка, и виното трябва да бъде установена по отношение на тези вина, които са най-достъпни за широката общественост, т.е. общо казано – най-леките и най-евтини видове, и че следователно това е подходящата основа за извършване на фискални сравнения.

11. Тези съображения са приложими също така и в настоящия случай, тъй като нищо от представените пред Съда документи не насочва към каквато и да е отличителна черта, специфична за белгийския пазар, която би могла да оправдае различен подход. Следователно единствено най-често закупуваните вина, които по принцип са евтините вина, притежават достатъчно общи характеристики с бирата, за да представляват алтернативен избор за потребителите и вследствие на това да бъдат разглеждани като имащи конкурентни отношения с бирата за целите на член 95, алинея 2 от Договора.

Относно защитния характер на съответната данъчна система

12. По отношение на въпроса, дали съответната данъчна система е с протекционистичен характер или не, Комисията и френското правителство застъпват становището, че ако се установи конкурентна връзка между два установени продукта, всяка разлика в данъчните ставки, прилагани към една и съща основа за оценка, в настоящия случай – стойността, противоречи на член 95, алинея 2 от Договора и не е необходимо да се взема предвид въздействието на тази разлика между ставките върху цената на дребно, а оттам и на предпочитанията на потребителите.

13. Според белгийското правителство, от друга страна, за да е налице хипотезата на член 95, алинея 2 освен това е необходимо, за разлика от тази на параграф 1, да бъде

изпълнено допълнително условие, а именно – несъответствието в данъчното облагане трябва да води до защитно действие, облагодетелстващо местните стоки. Следователно е необходимо да се разгледат възможните икономически последици на въпросния данък.

14. В Решението си от 27 февруари 1980 г. (по дело Комисия/Франция, 168/78 г., Recueil, стр. 347) Съдът е постановил, че докато критерият, посочен в член 95, алинея 1 представлява сравнение на данъчни тежести, както по отношение на ставките, начина на оценка, така и по отношение на други подробни правила за прилагането им, с оглед на сложността на извършването на достатъчно точни сравнения на въпросните продукти, параграф 2 от същия член е основан на по-общ критерий, а именно – защитният характер на вътрешното данъчно облагане.

15. Следователно всяка оценка на съвместимостта на даден данък с член 95, алинея 2 следва да взема предвид въздействието на този данък върху конкурентните отношения между съответните продукти. Следователно основният въпрос е, дали данъкът е способен да въздейства на въпросния пазар чрез намаляване на евентуалното потребление на вносните стоки в полза на конкуриращите се местни стоки.

16. Следователно, при разглеждане до каква степен съществува на практика защитно действие, различията между съответните продажни цени на бирата и на виното, конкуриращо се с бирата, не могат да бъдат пренебрегнати. Белгийското правителство е посочило, че цената на литър бира, включително данъка, е средно 29,75 BEF, докато съответната цена на литър обикновено вино е около 125 б BEF, четири пъти по-голяма от цената на бирата, като разликата в цените на литър е 95,25 BEF. Според белгийското правителство, от това следва, че дори и да бъде приложена единна ставка към двете стоки, разликата в цените би останала значителна, като намаляването в тази разлика би било толкова незначително, че то не може да повлияе на предпочитанията на потребителите.

17. В отговор на този аргумент Комисията обръща внимание на факта, в двете белгийски предприятия, посочени от нея, най-масово закупуваните вина се продават на цена 61 BEF за литър, включително данъците. Белгийското правителство не оспорва този факт, но посочва, че според предоставената му информация от едно от тези предприятия продажбата на вина на цена по-малка от 80 BEF, което включва вина, продавани в петлитрови пластмасови съдове и вина за кулинарна употреба, обхваща едва около 15,6 % от продажбата на всички вина. Според белгийското правителство, такива вина е по-уместно да бъдат сравнявани в трапезната бира, която се продава на цена от 17 BEF за литър.

18. С оглед на тези констатации, следва да бъде установено, че Комисията не успя да докаже, че разликите в съответните цени за сравними качества бира и вино е толкова малка, че разликата от 6 % между ставките на ДДС, приложени към двете стоки, е в състояние да повлияе на поведението на потребителите. По такъв начин Комисията не успя да докаже, че тази разлика води до защитно действие, облагодетелстващо бирата, предназначена за местно потребление.

19. Нито статистиката, представена от Комисията, което съпоставя тенденциите в потреблението на бира и вино, сочи за съществуване на някакво защитно въздействие. Комисията е посочила, че потреблението на бира е достигнало върха си през 1973 г.,

след което постоянно намалява. Обратно на това, потреблението на вино се е увеличило 3 пъти през последните 20 години; независимо от това, от 1980 г. нататък темпът на увеличаване на потреблението на вино е намалял и през 1982 г. и 1983 г. потреблението е станало постоянно.

20. Докато тези цифри показват общата тенденция на потреблението на въпросните продукти, те не сочат с някаква сигурност, че е налице причинно-следствена връзка между описаните модели на потребление и въвеждането през 1977 г. на по-висока ставка на ДДС за виното. Следователно Комисията не може да ги използва в подкрепа на становището, че постепенното увеличаване на потреблението на вино се е забавило и в крайна сметка е спряло в резултат на въвеждането на по-висока на ДДС за виното. Освен това, това становище не се подкрепя от факта, посочен от белгийското правителство, който не е оспорен от Комисията, че между 1978 г. и 1983 г. ставката на ДДС за бирата е увеличавана три пъти, като това не е довело в средносрочен план до каквото и да е рестриктивно действие върху потреблението на бира в полза на виното.

21. Следователно Комисията не успя да докаже, че въпросната данъчна система има в действителност защитно действие. Следователно искът следва да бъде отхвърлен.

По съдебните разноски

22. Съгласно член 69, параграф 2 от Процедурния правилник, на изгубилата страна следва да бъде разпоредено да заплати разноските. Комисията на Европейските общности и Френската република, като встъпила страна в нейна подкрепа, загубиха делото, и се осъждат да заплатят солидарно съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът реши:

1. Отхвърля иска.

2. Осъжда Комисията на Европейските общности и Френската република да заплатят солидарно съдебните разноски.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 9 юли 1987 година.